

Velik uspeh s to-
vornimi avtomobi-
bili.

Prodaja fino zrna-
stega sladkorja
omejena.

Profesor Masaryk
jutri v Chicagu.

Baker predložil
kongresu vojni
program.

Angleži napadajo
pri Amiensu.

PRVI VLAK TOVORNIH AVTO-
MOBILOV DOŠEL V CHICAGO

Vlak napravljen v krajšem času pot
kot železniški tovorni vlak.

Chicago, Ill. — V Chicagu je
dospel prvi vlak tovornih avtomobi-
lov iz Akrona, ki je obstal iz pe-
ti avtomobilov. To je bil prvi
vlak tovornih avtomobilov, ki je
vred po voznem redu kot vlaki na
železnicih.

Vlak je napravil 440 milj dolgo
pot v 35½ urah. Dospel je hitreje
v Chicagu kot železniški tovorni
vlak. Vozniki so spali in jedli na
avtomobilih in se menjali pri kr-
milu. Ustavili so se le takrat, če je
bila cesta slaba, ali če je bilo tre-
ba izvršiti popravila. Na ta način
so porabili 13½ ur, kljub temu so
pa prišli ob času v Chicagu.

Ko je vlak dospel v Chicagu, so
ga zapeljali v Grand Park, kjer
so ga zastržili pomorščaki. Dru-
go jutro so ga naložili s potrebnimi
za Rdeči križ, da jih odpelje
v Baltimore prek Washingtona.
Potrebne so določene, da jih ta-
koj nalože na ladje, in odreje-
ne za ameriško armado. Ležale so
le več tednov v Chicagu, ker jih
nisu mogli poslati na vzhod radi
problema tovora na železnicih.
Med potrebnimi je tudi poljska
kuhinja, v kateri lahko kuhajo za
400 oseb.

Tovorni avtomobili so se pri
pomaknjenju izkazali kot dobro
posredno sredstvo, ki bo poma-
glo k rešitvi vprašanja transporta,
tudi, ki je zelo važno v vojnem
temu.

DANES JE ZADNJI DAN KAM-
PANJE ZA POSOJILO
SVOBODE.

Chicago, Ill. — Distrikt Chicaga
je dosegel v četrtlet določeno
voto. Zvečer je bilo podpisane
posojila približno 107 odstotkov.
Določena minimalna vsota za
članski distrikt znaša \$425,000,000,
ljudstvo je pa podpisalo za \$453,-
680,850 posojila. Toda Chicago in
okraj Cook še nista dosegla dolo-
čene vsote.

V mnogih tovarnah so v četrtlet
obnovili kampanjo za podpisova-
nje zadolžne svobode. Obrnili so
se do tistih, ki bi lahko več podpí-
nali, pa so kupili le po eno ali dve
obveznici svobode.

V četrtlet je manjkalo do \$3,-
000,000,000 vojnega posojila le še
\$39,000,000. Všetno ni podpisova-
nje četrtka. To dejstvo govori, da
bi podpisane več posojila kot
do \$3,000,000,000.

Do četrtka zvečer je bilo pod-
pisano posojilo v čikaškem dis-
triktu takole:

Posojila	Voto	Subskr.	Odst.
Chicago	\$125,180,000	\$425,268	81.53
Minneapolis	32,500,000	309,933	125.84
St. Louis	53,770,000	272,412	125.84
Kansas City	71,070,000	413,165	121.99
Chicago	71,070,000	413,165	121.99
Minneapolis	32,500,000	309,933	125.84
St. Louis	53,770,000	272,412	125.84
Kansas City	71,070,000	413,165	121.99
Chicago	71,070,000	413,165	121.99
Minneapolis	32,500,000	309,933	125.84
St. Louis	53,770,000	272,412	125.84
Kansas City	71,070,000	413,165	121.99
Chicago	71,070,000	413,165	121.99

Državi Michigan in Indiana sta
napravili velik skok naprej v
četrtlet. Država Michigan je napre-
dila za 22 odstotkov, Indiana
pa za 8 odstotkov.

V četrtlet zvečer je bilo izdano
oficijelno poročilo o prodaji za-
dolžnic, ki pa ne vključuje četrti-
kov prodaje v čikaškem distrik-
tu.

Poročilo se glasi:

Distrikt	Subskr.	Odst.
Minneapolis	\$133,523,400	129
St. Louis	163,730,450	125
Kansas City	151,562,850	116
Chicago	418,314,150	98
Boston	244,172,000	97
San Francisco	201,324,650	95
Dallas	75,300,200	94
Philadelphia	222,313,150	88
Cleveland	257,330,850	85
Richmond	11,711,800	85
New York	706,976,650	78
Atlanta	63,100,550	70

Razveljavljeno poročilo je došlo
iz New Yorkskega distrikta, v kate-
rem je vsota narasla za \$79,000,-
000.

Kadar spremeniš naslov, napi-
ši včasih stari in novi naslov.

OMEJITEV LE ZAČASNA.

Belega mehkega sladkorja je do-
sti v zalogi.

Indianapolis, Ind. — Prodaja-
nje sladkorja v Indianapolisu je
prepovedano za en teden. Prepo-
ved je bila izdana pred nekaj dne-
vi. Omejitev velja le za fino zrna-
st sladkor. Sladkorja ne bo vs-
led tega primanjkovalo, ker je v
zalogi mnogo belega sladkorja,
da zadostuje za vse groceriste.

Stanley Wyckoff, živilski upra-
vitelj za okraj Marion, je obdr-
žaval konferenco s trgovci, ki
prodajajo sladkor na debelo. Po
tej konferenci je izdal odredbo za
omejeno prodajo sladkorja. V
Združenih državah je fino zrna-
tega sladkorja še dosti v zalogi. Lo-
kalno pomanjkanje je nastalo, ker
konzumentje ne kupujejo belega
mehkega sladkorja v velikih koli-
činah. Mnogo fino zrnatega sla-
dkorja je bilo tudi odposlanega v
oporisna skladišča mornarice in
armade.

V okrajnih zalogah je le okoli
10,000 funtov zrnatega sladkorja,
ki zadostuje komaj za en dan. Be-
lega mehkega sladkorja imajo do
500,000 funtov.

V decembru je bila v veljavi od-
redba, po kateri so imeli konzum-
menti pravico le do dveh funtov
belega sladkorja. Po novi odredbi
bodo groceristi lahko prodajali
svojim odjemalcem po pet funtov
belega mehkega sladkorja, odje-
malcem na deželi pa po deset fun-
tov. Ta odredba je veljavna do
preklica, ki pa ne opravičuje konzum-
entov do potratu s sladkor-
jem. Konzum sladkorja je še ve-
dno omejen mesečno na tri funte
in na osebo.

Cena za beli mehki sladkor je
nižja kot za fino zrnati. Seveda
velja to le pri kupčiji na debelo.
V prodaji na drobno pa ne znaša
razlika enega centa pri nemem
futu.

ODKRILI SO ŠE ENO SCHMID-
TOVO ŽRTEV.

Detroit, Mich. — Pod cement-
nim tlakom v hiši, v kateri je ne-
Pallatinus, ki je pred nekaj leti
koč prebival Helmut Schmidt, ki
je pred nekaj dnevi izvršil samo-
mor, so našli v cunje zavito truplo
Irme Pallatinus, ko so oblasti
prišlele poizvedovati o usodi nje-
govih treh žen.

Gdč. Pallatinus je spremljal H.
Schmidta semkaj iz Lakewooda,
N. J., kot njegova žena. Temu u-
govarja Schmidtova hči, vdova
Tietz-Schmidt. Žena je izginila ne-
nadoma pred dvema letoma.

Mrs. E. Rederer, sestra Irme, je
spoznala svoje umorjeno sestro po
šopu las. Preiskava je dognala,
da je bila Irma zadavljena z vr-
vico.

Telo je bilo odkrito že po tem,
ko so uradniki dejali, naj se pre-
neha s kopanjem. Delavec, ki je
kopal, je z lopato zadl na cunje.
Truplo je ležalo pod cementnim
tlakom, ki je bil tako fino zalit, da
ni bilo poznati na njem krpe.

BREZMESNI DNEVI PRIDEJO
ZOPET, ČE NE BO VARČE-
VANJA Z MESOM.

Chicago, Ill. — Živilska upra-
va je izdala svariilo, da se vrnejo
zopet brezmesni dnevi, če ne bo-
do ljudje bolj varčevali z mesom.
Mr. Hoover povdarja v svarilu,
da je treba vsaki teden poslati za
ameriško armado in armade za-
veznikov 75,000,000 funtov mesa
in mesnih izdelkov. Kljub tem
ogromnim pošiljstvom so morali
zavezniki znižati tedenski konzum
mesa in kuretnine na en funt
in eno četrtinko na osebo. V Ame-
riki konzumirajo na osebo tri fun-
te in eno četrtinko mesa na teden.

VREME.

Danes ne bo spremembe v tem-
peraturi; jugozapadni vetrovi.
Solnčni vzhod ob 5:43 a. m.;
solnčni zahod ob 7:51 p. m.

Chicago, Ill. — V nedeljo po-
polodne se bodo zbrale poleg ofi-
cijelnih državnih in mestnih zastop-
nikov nepregledne množice slo-
vanskih narodov ob postaji
Northwestern železnice, da po-
zdravijo Tomaž G. Masaryka, ki
se na potu v Washington ustavi
za kratek čas v Chicagu.

Kdo je profesor Masaryk?

Slovenci, ki so se zanimali za
boje proti reakciji v Avstro-Ogr-
ski, so spoznali profesorja Masar-
yka iz časnikov in njegovih spi-
sov, od katerih so nekateri tudi
prevedeni v slovenski jezik. Ve-
čini Slovencev, posebno onim Slo-
vencev, ki so bili prisiljeni že
pred več kot desetimi leti zapusti-
ti Avstrijo in si iskati kruha v A-
meriki, je pa delo profesorja Ma-
saryka malo poznano.

Masaryk se je rodil leta 1850 na
Moravskem kot sin kočijaža. Do-
ločeno je bil, da se izuči za kovača.
Učil se je nekaj časa za kovača, a
petnajstim letom je pa vstopil na
gimnazijo v Brnu na Moravskem.
Po dovršeni gimnaziji je odšel na
univerzo na Dunaj. V letu 1876
je izšlo njegovo prvo večje delo,
njegovo drugo delo o "Samomoru"
je zagledalo dan v letu 1881.
S tem delom si je nakopal sovra-
štvo vseh nazadnjakov v Avstriji.
V letu 1882 je postal profesor na
praški univerzi.

Aktivno v politiki vidimo pro-
fesorja Masaryka prvič v letu
1891, ko je bil izvoljen državno-
zbornim poslancom. Ustanovil je
časni dnevnik "Čas", ki je zastop-
al napredno demokratično stru-
jo v češkem političnem življenju.
V času njegovega parlamentarne-
ga dela si je nakopal sovraštvo
vseh avstrijskih nazadnjakov in
birokratov. Kasneje je odložil
mandat in je posvetil vse svoje
moči znanosti na praški univerzi
in kulturnemu delu za ljudstvo.

V letu 1907 je bil Masaryk zo-
pet izvoljen v parlament. Poleg
socialistov je bil edini meščanski
poslanec, ki je neusmiljeno bilal
avstrijsko brutalnost. Prišla je
znana afera madžarskega grofa
Forgača, avstrijskega poslanika
v Srbiji, na dan, ki je hotel s po-
narejenimi dokumenti in s po-
močjo dunajskega zgodovinarja
dr. Friedjunga dokazati, da so av-
strijski Jugoslovani skovali stra-
šno zaroto proti Avstro-Ogrski. V
Zagrebu je bilo tri in petdeset o-
seb obojenih na vešala. In zopet
vidimo Masaryka na delu z dru-
gimi naprednimi in socialističnimi
poslanci, da dokaže vsemu civili-
zovanemu svetu, da je bila zarota
o avstrijskih Jugoslovanih fabri-
cirana stvar na željo avstrijskih
mogotcev, da opravičijo aneksijo
Bozne in Hercegovine in najdejo
dlako v jaju za spor s Srbijo.
Valel tega razkrinkanja se av-
strijski krvniki z zlatimi ovrtni-
ki in zlatimi našivi na rokavih ni-
so upali izvršiti smrtne obsodbe
na 53 nedolžnih ljudeh.

Ko je izbruhnila sedanja voj-
na, je bil Masaryk prisiljen zapu-
stiti Avstrijo, kajti avstrijski mo-
gotci bi poslali moža na morišče,
ki jih je pred vsem svetom raz-
krinkal kot krvnike.

Šel je najprej v Italijo, potem
na Holandsko in na Angleško.
Predaval je na kraljevskem kole-
giju londonske univerze o Slova-
nih.

Spomladi leta 1917 je odpotoval
Masaryk v Rusijo, kjer je prežl-
vel revolucionarno dobo. Zdal je
prišel prek Pacifika v Ameriko.
Masaryk ni prvič v Združenih
državah. Sem je prišel v letu 1878.
In ko se je vrnil, ga je spremljal
gdč. Charles Garigue iz Brook-
lyna, N. Y., ki je postala njegova
soproga in biva še sedaj v Pragi,
kjer je izpostavljena šikanam av-
strijskih birokratov.

Njegova hči, doktorica Alena
Masaryk, je bila dalj časa zaprta
na Dunaju, ker je bila Masaryko-
va hči. Najbrž bi ne bila več med
živimi, da niso ameriške žene od-
ločno protestirale proti takemu
slovesnemu ravnanju.

Na ukaz avstrijskih mogotcev
je bil Masaryk obojen na smrt
(in contumacia) v letu 1915. Obe
siti ga seveda niso mogli, ker niso
imeli Masaryka.

Odkar je izbruhnila vojna, Ma-
saryk ni počival. Vdih je orga-
niziranje čeških in slovanskih izse-
ljenikov na Angleškem, Franco-
skem, v Rusiji in Ameriki, da se
bojujejo za neodvisno češkoslo-
vansko državo. Organizacija je
poznana kot "Češko narodno
združenje" in "Slovaška liga".
Masarykovo načelo je bilo takoj v
začetku, da mora biti osvoboditev
Čehov in Slovkov izpod habsbur-
ške avtokracije delo Čehov in Slo-
vkov. Če se hočejo osvoboditi,
morajo tudi sami žrtvovati za svo-
jo osvoboditev in ne čakati, da
jih drugi osvobodijo.

Njegove besede so padle na ro-
dovitna tla. Danes se bojuje če-
ško-slovaška armada ob strani en-
tentnih armad za demokracijo
vsega sveta.

NAČRT ZA TOPNIŠTVO JE OB-
ŠIREN.

V armado pokličejo toliko moč,
kot jih potrebujejo.

Washington, D. C. — Vojni taj-
nik Baker je predložil zbornične-
mu odseku za vojaške zadeve o-
gromen vojni program. Glavne to-
čke v njegovem načrtu so:

1. Izdatki za armado v prihod-
njem letu \$13,000,000,000, ali več
kot dvakrat toliko kot letos.

2. Razvoj artilerije do velike
sile.

3. V armado pozovejo najmanj
1,000,000 registrirancev, sploh to-
liko, kolikor jih lahko opremlijo
in pošljejo čez morje, da bo pri-
hodnje leto tri milijone moč na bo-
jišču.

V podučenihih krogih se slišijo
glasovi, da pojde državni tajnik
Lansing kot diplomatičen odpo-
slanec v Versailles, da tam zastop-
a Združene države v najvišjem
vojnem svetu; mr. Baker pa postane
državni tajnik. Na Bakerjevo
mesto pride mr. Stettinius, pomo-
žni tajnik v vojnem departmentu.

Lanski program za topništvo je
v primeri z letošnjim zelo zmeren,
med tem ko je letošnji zelo obse-
žen in dokazuje, da se artilerija
razvija v veliko bojno moč.

Glede opreme in artilerije so u-
radniki vojnega departmента in
jeklarski industrijalet obdržali
konferenco. Jeklarski industri-
jalec so priporočili, da bo treba
zgraditi velike tovarne, da se po-
trebno delo izvrši. Sklenili so, da
se to izvrši, ko kongres dovoli de-
nar v ta namen.

Po načrtu vojnega tajnika Ba-
kerja bodo mogote pozvali okoli
enega milijona moč takoj v službo.
Lahko pozovejo tudi 3,000,000
moč, ki bodo vsi rekrutirani v pr-
vem razredu in med fanti, ki so
postali stari 21 let po 5. juniju ni-
leta. Vojni tajnik ni povedal šte-
vil, koliko jih pozovejo v arma-
do, ampak je le priporočil, da
kongres sklene, da jih pokličejo
toliko v armado, kot jih potrebu-
jejo. Za to je mr. Baker tudi po-
vedal vzroke, ko je dejal, da vsa
ko število pomeni mejo, meja pa
ne sme biti druga kot naša zmō-
žnost za opremljenje in transporti-
ranje vojakov.

Vsled izjave vojnega tajnika ne
more nihče povedati, koliko moč
pokličejo v armado: en milijon,
dva, tri ali pa še več. Po besedah
mr. Bakerja je vse odvisno od o-
preme in transportacije. Fakt je
ta, da v vojnem departmentu de-
lajo noč in dan, pospešujejo vojne
priprave, da bodo čimprej pora-
ženi nemški in habsburški avto-
kratje.

CENE ZA KROMPIR V CHI-
CAGO.

Chicago, Ill. — Lokalna živil-
ska uprava naznanja, da je cena
za groceriste za krompir iz Wis-
consinna, Minnesota, Michigan in
Dakota od \$1.10 do \$1.35 za sto
funtov. Konzumentje plačajo 13
do 16 centov za deset funtov. Dru-
ga vrsta krompirja stane deset
funtov od 9 do 11 centov.

Ribe so poceni. Sveže ščuka sta-
nejo od 23 do 24 centov funt. Je-
zerska postrv je po 17 do 18 cen-
tov funt, belica po 19 do 20c, karp
po 9c, polenovka po 13 do 14c in
jezerski slanik po 12 do 13c.

HOGATT PRIPOROČA \$50,000,
000 POSOJILA FARMARJEM.

Denver, Colo. — Volney T. Ho-
gatt, urednik lista "The Great Di-
vide", priporoča, da vlada poma-
ga finančno farmarjem, da jim je
mogote pomnožiti produkcijo
poljskih pridelkov. V ta namen
priporoča, da vojna finančna kor-
poracija, ki ima glavnico \$500,-
000 in sme izdati za \$3,000,000,
000 obveznic, posodi farmarjem
\$50,000.

S posojilom si lahko kupijo se-
mena in nabavijo stroje, v jeseni
pa lahko vrnejo denar, ko so pro-
dali poljske pridelke.

NEMCI PRIZNAVAJO PORAZ
PRI YPRESU.

V Berlinu pravijo, da ni "nič no-
vega s bojišča".

London, 3. maja. — Vojni stan
poroča danes sledeče:
"V lokalnih bojih blizu Villers-
Bretonneuxa v prejšnji noči so
naše čete napadle sovražne pozic-
ije in jih osvojile. Uspešne napa-
de smo izvršili tudi južno od St.
Venanta in vzel sovražniku pet
strojnih pušk. Artilerija je bila
aktivna vso noč med Givenchy in
godom Niepe, v okolliu Loera in
južno od Ypresa. Naši topalci so
vrgli tono bomb na Thionville. Že-
lezniška postaja in bližnje bara-
ke so v plamenu."

Šinoci je vojni stan poročal:
"Sovražni jutranji napad v o-
kollii Hebuterna je bil odbit. Iz-
vzemši običajnega topniškega bo-
jevanja je drugače položaj nespe-
mejen."

Francosko uradno poročilo se
glasi:

"Obe artileriji sta bili zelo ak-
tivni vso noč južno od reke Avre.
Naše čete so večer napredovale v
godu Hangard. V manjših opera-
cijah smo osvojili god Baunne,
južnozpadno od Mailly-Mailneva-
la in vpleniili pet strojnih pušk.
Drugi posebnosti ni bilo."

Iz Berlina so šinoci poročali:

"Z raznih bojnih front ni nič
novega."

Amsterdam, 3. maja. — Nem-
ški listi so pričeli pripravljati
nemško ljudstvo, da sprejme po-
raz nemške armade pri Ypresu.
Berlinska "Tagesszeitung" piše,
da Nemei najbrž ne bodo več na-
padali na yprejski fronti, ker je
Ypres "brez vsake važnosti za
nje." Obenem namiguje la list,
da bo ofenziva v Flandriji morda
opuščena in premeščena na ita-
lijsko fronto.

Z ameriške fronte.

Z ameriško armado v Franciji,
3. maja. — Lajtnant-polkovnik
Richard H. Griffiths, ki je pove-
ljeval nekemu bataljonu 18. in-
fanterije, je bil ubit v boju v Pi-
kardiji. Umrtila ga je sovražna
granata, ki se je razletela tik nje-
gove izdolbine v trenutku, ko je
mišlil stopiti skozi vrata na pla-
no.

Avijatik Jam. Meisner iz Brook-
lyna je včeraj vrgel na tla
nemški eroplan blizu Trimecourt.
Na tolski fronti je bil včeraj
uet atake nemškega Rdečega
križa, kateri je izpovedal, da so
Nemei v bitki s Američani pri
Seicheprey dne 20. aprila izgu-
bili štiri petine svojih moč. Atake
je imel opravke z ranjeni in
vsled tega je lahko dal pravilne
izjave.

Na tej fronti je zadnje čase
precej mirno. Nemei so v zadnjih
1veh dneh izstrelili manj kakor
200 granat.

Dnevni seznam izgub.

Washington, 3. maja. — Danes
objavljena lista izgub vsebuje 88
imen. Izgube so razdeljene: 18
mož ubitih v boju, 1 je umrl za ra-
no in 5 vsled bolezni in dva sta
smrtno ponesrečila, dva sta telko
in 60 lahko ranjenih, dva moža
je pogrešajo.

Na zahtevo predsednika Wilsona
je vojni departament danes zo-
pet pričel objavljati poleg imen
tudi naslove mrtvih, ranjenih in
pogrešanih ameriških vojakov.
Naslov je seveda omejen le na
mesto in državo.

Skupne izgube znašajo do dan-
es 4944 mož.

(Dalje na 3. str. 1. Kol.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (Izen Chicago) in Canada \$5 na leto, \$1.50 na pol leta in 75c na tri mesece; Chicago in inenostvo \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.12 na tri mesece.

Naslov na vsa, kar ima stik s "PROSVETA"

2887 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2887 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawrence 4636.

Datum v objavi n. pr. (Mars 30—15) poleg valoga imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Posredite je pravilno, da se vam ne ustavi list.

OVERMANOVA PREDLOGA.

Overmanova predloga je bila skoraj tri mesece v senatu, dasi je vsakdo priznal njeno nujnost, ki se zaveda, da morajo biti osredotočene vse bojne moči, da se čimprej porazi sovražnika. Vleklo so se dolge debate, ki niso imele večasi nič opraviti s predlogo. Mr. Overman je dejal, ko je odgovarjal opozicijalcem, da je vesel, da so bili mnoge reči črtane iz zapisnika, ker ne spadajo vanj.

Po tej dolgi debati je bila predloga sprejeta skoraj taka, kot je bila uložena dne 6. februarja. Opozicijonanci, ki so predlagali spremembne predloge, niso dosegli nobenega uspeha. Storili niso drugega kot zavlekli predlogo.

Ko je prišla predloga na dnevni red, je bilo jasno, da bo sprejeta. Zanj je bilo ameriško ljudstvo in logična pamet je narekovala, da mora biti sprejeta, če hočemo, da nadaljujemo vojno z velikim uspehom za Združene države in njene zaveznike. Večina v kongresu je bila torej za predlogo, čemu torej spremembni predlogi in dolgotrajne debate?

Mnogo so govorili o ustavnosti te predloge, dasi nima z ustavnostjo nič opraviti. Predsednik Wilson ni le predsednik Združenih držav, ampak je tudi vrhovni poveljnik ameriške armade in mornarice. In jasno je, če vrhovni poveljnik nima v vojnem času moči, da lahko razpolaga z armado in mornarico po potrebi, kako naj uspešno vodi vojno?

Overmanova predloga daje predsedniku moč, ki mu jo daje ustava, da razpolaga z vojnimi departmenti in agencijami po potrebi, kadar so Združene države v vojni.

Predsednikove proklamacije pred vstopom Združenih držav v vojno in po proglasitvi vojnega stanja med Zdr. državami in Nemčijo dokazujejo jasno kot beli dan, da je v teh kritičnih časih mož na pravem mestu, ki vodi državno krmilo preudarno in sigurno.

In če je kdo mislil, da je treba najprvo napraviti druge preizkušnje, preden se sprejme Overmanova predloga, je bil na napačnem potu. V vojnem času se ne more delati takih preizkušenj, posebno ne takrat, če se ima opraviti z dobro organiziranim nasprotnikom. Vsaka taka preizkušnja lahko postane katastrofalna za deželo, kajti popravljati napake, ko je prepozno, je težka reč.

V Angliji so v začetku vojne preizkusili marsikatero stvar, ki se je izkazala za slabo in ji škodila. Tudi tam so prišli do prepričanja, da so take preizkušnje le voda na mlin dobro organiziranega sovražnika in so jih opustili. Torej so te preizkušnje že tukaj in nespametno bi bilo, če bi v Ameriki pričeli s preizkušnjami, ko imajo zavezniški Združenih držav že te skušnje za sabo.

V prvih letih vojne ne vidimo enotnega nastopa zavezniških armad na bojišču. Ali v teku leta je prišel zavezniški vojni svet do prepričanja, da mora biti vodstvo na bojišču enotno. Vrhovno poveljništvo na zapadni fronti je prevzel francoski general Foch. Ameriški general Pershing, ki zapoveduje ameriškim četam v Franciji, je takoj dal na razpolago svoje čete francoskemu generalu, in tako so storili tudi poveljniki. In kaj se je zgodilo? Nemški kajzer je pred nemško ofenzivo bahavo izjavil, da bo 1. aprila v Parizu. In danes je kajzer ravnotako daleč od svojega cilja kot ob času njegove izjave. Vsako ped zemlje, ki so jo pridobile nemške armade, pokrivajo kupi nemških mrličev. Nemška ofenziva se je spremenila v strahovit poraz za kajzerja, stotisoče mrtvih nemških vojakov ne obudi nihče več v življenje. In ta udarec je zadalo kajzerju enotno vodstvo zavezniških armad na bojišču.

Dalekovidni in preudarni ljudje so spoznali, da morajo biti vse vojne priprave v Združenih državah pod enotnim vodstvom, da pride toliko hitreje zadnja ura za kajzerja. Le opozicijonanci v senatu niso prišli do tega spoznanja in so zavlačevali Overmanovo predlogo.

Overmanova predloga je sprejeta v senatu in kongresna zbornica je ne bo zadrževala, tako da kmalu postane zakon. Prepričali se bomo kmalu, da so bili v pra-

vem listi, ki so priznali, da je Overmanovi predlogi in želeli, da kmalu postane pojava.

Vojna prinese marsikaj, o čemur preje ljudje še sanjali niso. Na primer bogati ljudje v Kanadi, ki ne vrše nobenega koristnega dela, so zdaj pod vladno kontrolo. Vlada je izdala odredbo, ki določa, da morajo osebe v tem razredu opravljati kakšno koristno delo. Delati morajo vsi od 16. do 60. leta in izvede so le osebe fizično nezmožne za delo, študentje in taki, ki so le začasno brez dela. Kdor krši odredbo je podvržen denarni globi do \$100, ali pa zaporu do šest mesecev in pri trdem delu.

DOPISI.

Scammon, Kans. — V mojem zadnjem dopisu sem obljubil, da se še oglašim in opišem nekoliko tukajšnje kraje in razmere, posebej, kar se tiče naselbine Skidmore. Da se pa ne bo kateremu čudno zdelo, kako to, da oplašeni Skidmore, pišem pa iz Scammona, bom stvar pojasnil: Pred nekaj leti je bilo mesteca Skidmore precej velika premogarska naselbina. Po narodnosti je bilo največ Francozov, tako da se je človeku zdelo, če je začel v to mesto, da se nahaja kje v Franciji. Slovencev je bilo le par ter nekaj Italijanov in Amerikancev. V tem mestu je bil tudi poštni urad, kjer smo poprej tudi mi dobivali naše poštna poiziljave. Pozneje pa so premestili poštni urad v Scammon, ki je dve milj oddaljen od tukaj; mislim, da se mi na boste čudili in smejali, če povem, da niti ne vemo, kam pravzaprav spadamo, ker smo od Skidmore ravno toliko oddaljeni, kot od Scammona. Kraj, kjer so naseljeni naši rojaki, se imenuje Mike Camp; to ime je povzeto od neke premo-govniške družbe, ki je lastovala tu dva rova.

Premogokopi so v tem kraju edina industrija. Poleg tega se ljudje žive tudi s kmetstvom. Glavni pridelek tukajšnjih kmetovalcev je pšenica; v poltav pride tudi pridelek koruze in ovas. Pridelek pšenice kaže sedaj prav dobro, če ne pride vmes kakša druga poljska katastrofa. Zoreti prične okoli 1. do 20. junija.

Odkopavanje zemeljske površine od plasti premoga se pri nekaterih premogokopih vrši z velikijskimi parnimi lopatami, ki imajo nekatere tako orjaški ohseg, da jih smatrajo še večje, kot tiste, ki so jih rabili pri kopanju panamskega prekopa. S temi velikimi odkrivajo premog, ki se nahaja od šest do šestdeset čevljev pod zemeljsko površino. Kjer se premog nahaja globlje pod zemeljsko površino, ga ne odkrivajo s parnimi lopatami, vendar tehničnih varov, oziroma ker je žila pregloboka.

Ko je plast zemlje od premogovne plasti enkrat odstranjena, nakladajo premog v železniške vozove s posebnimi stroji, ki jih imenujejo "loader" (nakladalec). Taki stroji nalože od 10 do 12 železniških vozov premoga v osmih urah. Ti stroji so precej podobni parnim lopatam in se giblje na vse strani; so pa manjši kot parne lopate za odkladijanje zemlje in imajo ploščate rille. Koliko stane en tak stroj, mi ni znano. Ena parna lopata za odkladijanje zemlje pa stane od \$40,000 do \$65,000. Največjo lastuje G. R. C. Coal and Mining Co.

Država Kansas je suha po naravnih in državnih zakonih. Piva se nisem videl eno leto, toliko manj pa še pil. Dežja še ni bilo dve leti toliko, da bi bil premočil plast črne zemlje, dasiravno je zelo tenka. Ljudje so morali kupovati vodo vse zimo in večkrat je niti za denar ni bilo mogoče dobiti. Kaj se hoče: na svetu je že vse tako urejeno, da se mora kupiti nekakšna pijača; ker so nam odvzeli vse druge pijače, ki so se prodajale za denar, je mati narava poskrbela, da moramo kupovati vodo, ki je pa tudi precej draga.

Dne 27. aprila so se pa vendar zmislili bogovi narave, da bi bilo dobro, če nam bi dali nekoliko vode brezplačno, pa so pričeli razsvetljevati tukajšnjo suho zemljo s svojimi žarkometi z neba, oziroma z oblakov. Kakor hitro je kak tak žarkomet posvetil, je tudi padla granata ali bomba iz zračnih višin in napravila precejšnjo škodo na električnih napravah ter na telefonskih in električnih drogih. Ena teh granat je padla tudi na hišo rojaka na E. Mineralu in

podrla v sobo in od tam se je pogreznila v zemljo.

V prvem strahu sem mislil, da so pričeli streljati Nemci na nas s svojimi novimi "flintami", s katerimi bombardirajo sedaj Paris in tudi, da so poslali na to stran luže svoje zrakoplove, ki naj pomečejo na nas nekaj ton bomb. Nato je pa vprizoril svojo silno ofenzivo vihar s pomočjo dežja, ki je prodiral s tako silo, da je 20 milj od tukaj podiral električne in telefonske drogeve in tudi kak taka poslopja, ki so mu bila pri njegovem pohodu na potu.

Promet na električni železnici med Columbusom in Pittsburgom je bil valed nevihte popolnoma ustavljen. Ko so vodilno električno žico popravili v enem kraju, jo je hudomušna gromaka strela razbila na drugem koncu.

Čul sem, da je nevihta v Crawford County zahtevala več slovaških žrtev. Tu v Skidmore je pa nekaj premogarjev dobilo počinice, ker je veda zalila odprtine v rovin.

Se marsikaj bi lahko opisal, pa bom to delo rajše odložil za poznejše čase. Saj bi tudi bog lahko svet ustvaril v enem dnevu, pa se je mušil celih šest dni in pri vsem tem se je še v toliko smotil, da je kljub vsej božji previdnosti svet premajhen ustvaril, zato se ljudje sedaj prepeajo zanj.

A. Mantz.

Denver, Colo. — Nimam poročati posebnih novic iz naše slovenske naselbine, ker je vse po starem. Večina tukajšnjih Slovencev je vpisanih v rudotoplinici, deloma tudi v klavnicah, le male jih dela po drugih obratih v mestu. O kakem političnem gibanju tukaj ni ališati, akoravno se nahajamo v najkritičnejšem času, ko se bje boj na življenje in smrt med avtokracijo in demokracijo. Slovenci, že toliko časa hrepeneči po svobodi, toliko časa zasluženi pod krivdanim Hababuržani, bi se morali vsi kot eden zbuditi iz hipnoze, v katero so nas hoteli uspavati avstrijski agentje, kar se jim je, žal pri nekaterih po zapadu v resnici posrečilo, da so tako zmene, da sedaj delujejo proti svojim koristim, proti koristim svojega naroda. Žalostno je, ko pride kateri tako daleč, da zataji svoj narod, svojo mater in svoj jezik. Toda žalostno, prežalostno je, da jih je tukaj po zapadu veliko, ki nočejo priznati pod nikakimi pogoji, da so Slovenci, da jih je rodila slovenska mati, pač pa se v enomer trkajo po prsih rekoč, da so Avstrijeci in Kranjci. Če kdo deluje v resnici za osvoboditev Slovencev izpod avtokratične vlade in za Jugoslovansko federativno republiko ali za samostojno državo Slovenije, ga pitajo z vsemi neravnimi priliki, katerih ni, da bi zapisal. Vsi vemo, da je bila avstrijska vlada krivična, tiranska napram našemu milemu slovenskemu narodu. Od vseh strani so nas potujevali, da celo v osrčju Slovenije so bili nemurji malo pred vojno že skrajno nadrti proti Slovincem. Ali nas je vlada kdaj podpirala v boju proti tujcem? Nikdar! Niti slovenskih kol ni hotela dati v obmejnih krajih, temraje pa našim nasprotnikom. Vendar pa je slovenski narod opravičen do samostojnosti po vseh pravicah, katere mora in jih bo tudi dobil. Da pa postanemo svobodni, se moramo v prvi vrsti odkrižati avtokratične vlade; to bo prvi korak k svobodi. Da se pa to zgodi, se moramo vsi zediniti in vsi kot eden podpirati Združene države v njih boju s tem, da kupimo kolikor mogoče največ liberty bondov in vojno varčevalnih znank. Dolžnost vsakega je, da seznajajo gotove odlične osebe v svojem kraju o našem narodu, o njegovem jarmu in željah, to je, da želimo postati: Na svoji zemlji svoj gospod. Predsednik Wilson nam je jasno zagotovil, da lahko postanemo svobodni, ako sploh

šle v vojno za osvoboditev naših narodov in med temi je tudi naš slovenski. Mi ne maramo krajja, ne Korlne na Petra, pač pa si bomo sami izvolili iz ljurstva svoje-ga predsednika, bodisi iz sredine cele Jugoslavije ali pa iz našega naroda samega v slučaju, da postanemo sami svoji. Toraj na plan rojaki; ne pustimo, da bi kdo meštaril za našo slovensko krajo na ljubo kakšni dinastiji. Svobodno bomo dosegli, šele potem če dokazemo, da smo je res željni in vredni. Vredni smo jo, to je gotovo, toda to moramo dokazati na gotovih krajih. Zato vlijudno vabim vse danverske rojake da se udeležijo zabave katero priredi društvo "Columbine" šte. 218 S. N. P. J. v dvorani brata-Joa. Jarca na 5309 Washington St., da se ob tej priliki prijatelj-ako pomenimo, kako bi tudi mi danverski Slovenci zamogli kaj storiti za našo domovino Slovenijo. Vsakdo bo lahko povedal svoje mnenje v dostojnem tonu, mi smo za svobodno govora, toda zahtevamo dostojnost in treznost govora od vsakogar, ki bi želel govoriti.

Društvo priredi zabavo in avirala bo pristna harmonika v rokah Slovencev. Zabave bo dovolj za stare in mlade, tudi sladke pijače ne bo menjalo; na razpolago bo sladoled in domače klobase s kruhom za prigrizek, z eno besedo: Ako se hočete razveseliti prav do srea, tedaj pridite k nam dne 12. maja popoldne ali pa zvečer. Zvečer bo tudi dražba za kuncce in kure in še nekaj, kar pa ne smem povedati. To je prva veselica, ki jo priredi društvo "Columbine" po štiriletnem obstanku v Denverju. Zato upam da nas posetite v obilnem številu, za kar vam bo društvo "Columbine" jako hvaležno. Kadar bo kako društvo ali zveza druge jednote imelo svojo veselico, bomo tudi mi radi prišli k vam. Resnica je, da je združenim nam je zagotovljen obstanek in napredek. Vstopnina k zabavi in vsem razpravam je 25c za moške, in ženske in dekleta so pa vse proste vstopnina. Tudi plesalo se bo.

Vabimo tudi Mr. Gajžlo, da nas na ta dan poseti s svojim "luftšifom", kajti tudi zanj se bo dobilo kaj posebnega. Zahvaljujemo se že vnaprej vsem udeležencem naše veselice. Za društvo "Columbine" Tajnik.

Orient, Penna. — Prijateljem in znancem naznanjam žalostno vest, da je naš ljubljani brat Ivan Bukovac nas za vedno zapustil. Smrt ga je doletela dne 20. aprila ob 8:40 zvečer.

Tu zapuščajo tri žalujoče brate, Matijo, Jožefa in Antona, v staršem kraju pa ženo in otroka ter starše in sestro. Rojen je bil v Potoku, občina Para pri Kostelu, okraj Kočevje na Kranjskem. Zaposlen je bil v premogovniku (ime rudnika in kraja je nečitljivo; pišite take stvari razločneje. Op. ured.)

V soboto dne 20. aprila se je podal, kot navadno druge dneve, v rov. Popoldne ob 2. se je odrgala nad njim velika skala in ga tako poškodovala, da je že drugi dan podlegel. Ranjki je bil povsod priljubljen, kar je pričal tudi njegov pogreb. Bil je član društva Slovencev Delavcev, št. 85, SNPJ, v Orientu, Pa., ki je ob tej priliki častno pokazalo, kako spremlja to društvo svoje brate na zadnji poti; na krsto mu je položilo krasen venec, ravno tako tudi društvo Ljubzen Bratje, št. 263, S. N. P. J. v Royalu, Pa. Pogreba se je poleg teh dveh udeležilo tudi društvo Slovenska Straža, št. 269, SNPJ, v Adanahu, Pa. Vsem tem društvom za bratsko ljubav, ki so jo izkazali pokojniku, najlepša hvala.

Dragi rojaki, vidite, kako lepo je, če je človek v društvu. Nihče ne ve, kaj ga čaka in kje ga doleti nesreča. Nič ne pomaga tolažba, češ saj sem še mlad in zdrav, saj ne bom še umrl. Tudi naš pokojni brat se je nahajal v najlepši moški dobi, pa nesreča si ga je kljub temu izbrala za svojo žrtve. Vsem, ki še niso člani podporne organizacije, priporočamo, pridružite se Slovenski narodni podpori jednoti. Pokojnemu bratu pa kličemo: Bodi ti lahka tija zemlja. Bratje Matijo, Jožef in Anton Bukovce.

in mornarica.

V prvem letu vojne so mnogi vojaški strokovnjaki zelo prece-njevali kakovost avstrijske ar-made in njenega poveljništva in generalnega štaba. Poznejši dogodki so dokazali, da moč armade ne leži toliko v velikem številu čet in do-bri opremljeni, kot so domnevali vo-jaski kritiki. Prve bitke so poka-zale, kako malo šteje dobra teh-nična oprema na bojni čut vojaš-tva. Čehi in Jugoslovanci, ki so bili poslani na rusko fronto, niso imeli nobene volje za boj proti Rusom in pogotoma so prihajala poročila o predaji čeških in jugo-slovanskih polkov, ki seveda niso bila brez podlage, če se pomisli na veliko število vojnih ujetnikov te narodnosti v Rusiji. Avstro-ogr-sko vrhovno poveljništvo je posla-lo te polke vsled slabega bojnega razpoloženja pozneje na italijan-ako in rumunsko bojišče ali pa v okupirane teritorije. Na italijan-ski fronti so se vojaki iz jugoslo-vanskih ozemelj izkazali mnogo boljše, kot pa na galiskih boji-ščih, ker so se borili proti Italiji kot sovražnici, ne toliko Avstrije, kot Jugoslovancov, ker so vedeli, da želi Italija anektirati dele ju-goslovanskih pokrajin, kar bi pri-vedlo jugoslovansko vprašanje v še kritičnejši štadij, kot je bilo pred vojno, če bi se italijanski ei-ji izpolnili.

Ko so Turki potrebovali pomo-či, jim je avstrijsko poveljništvo poslalo Čeha in Jugoslovane. V Albanijo so poslali več čeških pol-kov in jih s tem popolnoma odre-zali od ostalega sveta.

Zadnje čase se je dogodilo v polkih a slovensko večino za av-strijsko vojno poveljništvo več a-ljubnih dogodkov in nekateri teh so se izvedeli že mejo. Znano, da v teh polkih vre, kajti moštvo je pričelo bolj in bolj spoznavati, da je prisiljeno boriti se za nemške interese ter za nadaljevanje av-strijske tiranije.

Zanimiv dogodek se je zgodil v zadnjem zasedanju avstrijskega državnega zbora. Kot pripovedo je poročilo, je zbornični predse-dnik dr. Gross ravno zaključil se-jo, ko se oglašili neki poročniki v uniformi z galerije z vprašanjem "Gospodje, ali je dovoljeno voja-ku spregovoriti nekoliko besed pred slavno zbornico poslancev? Ne mislim govoriti o razpravah, k so bile danes tu na dnevnem red-u nego dotaknil se bom le splošne situacije. Prihajam s italijansko fronte; ali mi dovolite spregovo-riti nekoliko besed?"

Poslanci so se iznenadeni obr-nili proti galeriji, na kateri je sta-poročnik, medtem, ko je zbornični predsednik naglo zapustil zbor-nično dvorano, češ, da ne bi imela afeta ničesar skupnega z uradnim zborovanjem; mnogo poslancev pa je zaklicalo govorniku na ga-leriji: "Nadaljuj, kar nadaljuj!" Ker je videl, da lahko nadaljuje nemoten je izjavil sledeče: "Jaz sem Nemec. Že štiri leta v borim v polku s srbsko-hrvaškimi moštvom. Ponosen sem na moje nemško narodnost in poln zaupa-nja za njeno bodočnost. Priljubljen sem reči, da sem spoznal Srbo-vate kot narod, kot ljudi s naj-boljšo kvaliteto v pravem pomenu besede.

Že leta gledam z občalovanjem na stališče, ki ga zavzema ju-goslavni napram tej narodnosti. Že leta pričakujem, da bodo moji rojaki spremenili svojo politiko napram Srbom in Hrvatom, s katerimi se postopa najlažabne med vsemi avstrijskimi narodi. (Ploskanje pri-čehih, Jugoslovanih in nemških socialistih.) Gospodje, vi se sme-jete in tega od vas nisem pričakoval. (Niti najmanj, niti najmanj je klicalo mnogo poslancev.) Ako morem moje upanje na katerega pripeti, potem je to ljudstvo moje narodnosti. Če mi je sploh dan prilika kje govoriti, je tu edini prostor, kjer lahko izražam svoje mnenje. Moja uniforma mi zabra-njuje vsako aktivno delovanje v javnosti. Toda povem vam, da se sedaj časi, ki zahtevajo realistično politiko. Prenehajmo z našo ne-pedavno narodnostno politiko en-krat za vselej. To zahtevam v prvi vrsti od mojih nemških roj-akov, če hočejo v tem oziru kora-kati prvi med prvimi." (Dalje sledi)

Ako vam je potekla naročnina na "Prosveto", ponovite je pravočasno, da vam ne bo ustavil list.

London. — Neka uradna vest iz Berlina se glasi, da so poveljniki nemške armade v Ukrajini aretirali nekaj ministrov ukrajinske vlade in proglasili v Kijevu obsedno stanje. V poročilu stoji, da je ukrajinska vlada "prenehala za uveljavljanje zakonov in vzdrževanje reda." Dalje pravijo v Berlinu, da je ukrajinska vlada celo nasprotovala nemškimi poveljniki v več ozirih in da se ne zmeni za svoje obveznosti v mirovni pogodbi, posebno kar se tiče spomladanske seve. Vsi tedaj je general Eichhorn z odobrenjem nemškega poslanika Mumma v Kijevu ukazal zapreti M. Dobrya, upravitelja ruske banke, vojnega ministra Sukovskega, ministra notranjih zadev Dajenakiga, glavarja mestne milice Bogazka in ministra zunanjih zadev Ljubinskega.

Nemci so v Kijevu ustanovili vojni sodišče, ki bo "vodilo preiskavo in sodilo ukrajinske nepokorneže."

(Tako se godi Ukrajince, ki so ožrnili Rusiji hrbet in podpisali separatni mir z Nemčijo in povabili kaiserjeve bandite na pomoč proti boljševikom. Zdaj bodo spoznali nemške imperialiste!)

Razno iz inozemstva.

AVSTRIJA NA ROBU REVOLUCIJE.

Delavci sledo dogodkom na francoskem bojišču s trepetajočim srcem in se radujejo nad nemškimi porazi.

London, 3. maja. — "Daily Mail" je objavila sledeči intervju, ki ga je imel dopisnik tega lista v Annemasse na francosko-švicarski meji s človekom, ki je pravkar prišel iz Avstrije:

"Avstrija je v tem trenutku prežeta z duhom revolucije. O tem sem se prepiral na lastne oči, ko sem bil v optiki z revolucionarnimi organizacijami."

"Zakaj pa ne pridejo te organizacije na dan? Česa čakajo?" je vprašal dopisnik.

"Dva razloga sta. Prvi manjka tem organizacijam dobrih in odločnih voditeljev, ki bi mogli hitro organizirati lačno in jezero ljudsko maso v učinkujoče skupine, drugi pa ljudstvo nestrpno čaka na izid nemške ofenzive na zapadu. Med narodi v Avstro-Ogrski še vedno prevladuje nekoliko bojzani pred mogočno Nemčijo, ki bi jih kaznovala za vsak večji punt, ako se Hindenburgu res obnese ofenziva na francoskem in belgijskem bojišču."

Ukrajinski mir je za trenotek podrl več načrtov revolucionarnih organizacij. Ampak ukrajinski mir ni napolnil praznih želodcev v Avstriji, kakor so upali; obljubljenega ukrajinskega žita še danes ni, in kar ga je bilo, so ga poslali v Nemčijo.

Ljudstvo v Avstriji še vedno strada; še vedno dobivajo toliko in toliko gramov kruha dnevno, a največkrat ga dobe le enkrat v dveh tednih. Sestranski ljudje — starci, žene in otroci — drže telo in dušo skupaj s krompirjem, sladkimi koreninami in drugimi bormimi sredstvi. Quintam po vseh zakoljejo kakšno kokoš ali prešiča, ki se potem razdeli med prebivalce. V splošnem je hrana zelo slaba in zelo redka in posledica tega so mnoge bolezni, ki se strašno razširjajo po vsi monarhiji. Na Dunaju ljudje stradajo, da je groza; sicer se govori, da imajo špekulantje napolnjene živilne shrambe, ampak ljudstvo ima komaj od rok do ust. Naj pride štrajk na železnih dnev ali tri dni in Dunaj bo brez vsakih živil.

Ker že govorim o štrajku, naj omenim, kako se je avstrijski vladi doslej posrečilo odvrniti katastrofo valed kakšne večje stavke. Vlada se ne upa nastopiti proti delavcem z odprtim bojem, z vojaštvom in vojnimi sodišči, kakor delava nemška vlada s tamošnjimi prebivalci in delavci, pač se je pa oprijela druge pruske metode — podkupovanja in korupcije. Kadar grozi kakšen štrajk, pošlje vlada svoje agente med delavce, ki nastopajo kot 'zvesti sodrugi', in pripovedujejo delavcem, koliko vojaških čet je pripravljenih s strojnimi puškami za slučaj delavskih nemirov. Obenem se je lavskih nemirov. Obenem se je vladi posrečilo podkupiti gotove delavke voditelje in govori se tudi, da so podkupljeni ravnatelji socialistične "Arbeiter Zeitung".

Manjšinski socialisti zmagali v Berlinu.

Amsterdam. — Pri izrednih občinskih volitvah v Berlinu je bil izvoljen kandidat manjšinske socialistične stranke z 966 glasovi proti 841 glasovom, ki jih je prejel večinski socialist.

Rdeča ruska zastava v Berlinu.

Amsterdam. — Na ruskem poslaništvu v Berlinu visi rdeča zastava ruske republike. Nazadnjaški poslanci v nemškem državnem zboru so zalfevali pri vladi, da se mora zastava odstraniti, toda vlada je baže odgovorila, da ne more storiti ničesar, kajti Rusija je sprejela rdečo zastavo za zastavo svoje republike.

Američan vadil Irce v orožju; zaprt.

Dublin, Irsko. — William Pedler, ameriški državljani, je bil večer obsojen na štiri mesece zapora, ker je v bližini Dublina nadzoroval ponočne orožne vaje sinov, irskih rebelov. Po končani kazni bo Pedler deportiran v Ameriko.

Lihnovski in Harden pred sodiščem.

Amsterdam. — Brezlična brzojavka pravi, da pridejo kmalu pred vojno sodišče knez Lihnovski in žanikarja Maks Harden in Teodor Wolff.

Lihnovski, bivši nemški poslanik v Londonu, je menda obtožen veleizdaje, ko je ohelodanil aerioje člankov, v katerih toži nemško vlado, da je ona povzročila sedanjo svetovno vojno. Harden je poznani po svojih sarkastičnih napadih kaiserjeve vlade v svojem tedniku "Die Zukunft."

ZADNJE VESTI

ADRESA RANJENIH IN PADLIH VOJAKOV BODO ZOPET PRIPOBODENE.

Washington, D. C. — Vojni departament bo zopet priobčeval aadrese poleg imen padlih, ranjenih in pogreanih ameriških vojakov v Franciji.

To pomeni, da je vojni departament dognal, da informacije niso mnogo vredne za sovražnika, ki jih črpa iz takih objav.

POSLEDICE PROHIBICIJE.

Indianapolis, Ind. — Odkar je stopila prohibicija v veljavo, se množe na vseh krajih države tihotapske krčme, v katerih tožijo opojne pijače brez oblastvenega dovoljenja. Mnogo takih krčem je bilo zasneženih v Indianapolisu, Columbusu, Garyju in drugih mestih. Opojne pijače uvažajo iz države Illinois v avtomobilih.

Na Dunaju, ki je bila do nedavnega najradikalnejši nemški list v Avstriji.

Socialistične organizacije vsak čas odkrijejo kakšnega špiona in izdajalca v svoji sredi, ki se je dal podkupiti — in celo med Čehi, ki so najodločnejši in najbolj organizirani protinemški element v Avstriji se dobe plačani vohuni avstrijske vlade.

Nova politika Združenih držav, Italije in entente, kar se tiče mirovnih pogojev, rodi dobre sadoje med Jugoslavlani. Od mesta in od vasi do vasi si šepečejo vest, da je entente z Ameriko vred priznala njihove zahteve za neodvisno državo; ta vest je prišla tudi na ušesa jugoslovanskim vojakom na bojnih frontah in jih napolnila z novim veseljem in novimi nadami.

Vsi ti ljudje, ki so že dolgo časa naučeni na pokorščino, so se pričeli gibati in s pridržano sapo gledajo proti Franciji, kjer se vrši velika bitka in od katere je po njihovem mnenju odvisna njihova bodočnost. Ravnotako zro delavci v avstrijskih mestih s plačnimi očmi in trepetajočimi srei na veliko bitko v Franciji.

Od kaiserjeve ofenzive je torej veliko odvisno, kako se bo razvil položaj v Avstriji. Nemci morajo zmagati in zmagati hitro, ako hočejo obdržati Avstrijo pod svojo komando.

Drugi Verdun — pa naj pomeni za Nemčijo karkoli hoče — pomeni revolucijo v Avstriji, revolucijo obupnega in sestranskega ljudstva, ki se več ne bo dalo brzdati in vsako podkupovanje ne značajnih voditeljev ne bo več pomagalo. V Avstriji poka, hudo poka — in počilo bo vsak čas.

Manjšinski socialisti zmagali v Berlinu.

Amsterdam. — Pri izrednih občinskih volitvah v Berlinu je bil izvoljen kandidat manjšinske socialistične stranke z 966 glasovi proti 841 glasovom, ki jih je prejel večinski socialist.

Rdeča ruska zastava v Berlinu.

Amsterdam. — Na ruskem poslaništvu v Berlinu visi rdeča zastava ruske republike. Nazadnjaški poslanci v nemškem državnem zboru so zalfevali pri vladi, da se mora zastava odstraniti, toda vlada je baže odgovorila, da ne more storiti ničesar, kajti Rusija je sprejela rdečo zastavo za zastavo svoje republike.

Američan vadil Irce v orožju; zaprt.

Dublin, Irsko. — William Pedler, ameriški državljani, je bil večer obsojen na štiri mesece zapora, ker je v bližini Dublina nadzoroval ponočne orožne vaje sinov, irskih rebelov. Po končani kazni bo Pedler deportiran v Ameriko.

Lihnovski in Harden pred sodiščem.

Amsterdam. — Brezlična brzojavka pravi, da pridejo kmalu pred vojno sodišče knez Lihnovski in žanikarja Maks Harden in Teodor Wolff.

Lihnovski, bivši nemški poslanik v Londonu, je menda obtožen veleizdaje, ko je ohelodanil aerioje člankov, v katerih toži nemško vlado, da je ona povzročila sedanjo svetovno vojno. Harden je poznani po svojih sarkastičnih napadih kaiserjeve vlade v svojem tedniku "Die Zukunft."

ZADNJE VESTI

ADRESA RANJENIH IN PADLIH VOJAKOV BODO ZOPET PRIPOBODENE.

Washington, D. C. — Vojni departament bo zopet priobčeval aadrese poleg imen padlih, ranjenih in pogreanih ameriških vojakov v Franciji.

To pomeni, da je vojni departament dognal, da informacije niso mnogo vredne za sovražnika, ki jih črpa iz takih objav.

POSLEDICE PROHIBICIJE.

Indianapolis, Ind. — Odkar je stopila prohibicija v veljavo, se množe na vseh krajih države tihotapske krčme, v katerih tožijo opojne pijače brez oblastvenega dovoljenja. Mnogo takih krčem je bilo zasneženih v Indianapolisu, Columbusu, Garyju in drugih mestih. Opojne pijače uvažajo iz države Illinois v avtomobilih.

INDIANAPOLIS, IND. — Na Belt železnici je tovorni vlak udaril v voz ulične železnice. Nezgodba se je dogodila na križišču West Monroe ulice. Posledica sunka je bila strahna "Ena oseba je bila ubita in sedemnajst ranjenih."

NEZGODE V VRaku.

Dayton, Ohio. — Major Oscar A. Brindley in polkovnik Damm, izvežbana letalca, sta ponesrečila smrtno, ko je letalo iz visokine 400 čevljev padlo na tla.

Lawton, Okla. — Lajtnant William Dean Thompson je bil ubit, lajtnant Foster Bailey, ki je vodil letalo, pa ranjen, ko sta s letalom padla iz visokine 300 čevljev na tla.

Fort Worth, Tex. — Tukaj sta smrtno ponesrečila lajtnant James S. Ennis Jr. in letalski vajenec Paul Herliott. Letalo je padlo z rivecem navpično proti tlu, ko se je nahajalo 150 čevljev visoko.

ANGLEŠKI DOSEGLO USPEHE V PONOČNIM BOJH.

London, 3. maja. — Vojni staniznanja, da so angleške čete v lokalnih bojih poneli dosegle uspehe v okolici Villers-Bretonneuxa na amienski fronti.

ZBOROVANJE GOVERNERJEV.

Philadelphia, 3. maja. — Dna 17. maja bodo v tem mestu zborovali gubernarji in bivši gubernarji. Bavili se bodo s mirovno ponudbo, ker prevladuje občno mnenje, da pride Nemčija z novo mirovno ponudbo, kar je nemška ofenziva ponesrečila.

Gubernarji bodo najbrž odgovorili, da se ne bo sklepal mir dokler ne smagajo Zdržavne države in njeni zavetniki.

Zborovanje se bo vrtilo v dvorani neodvisnosti. Do sedaj se je prijavilo 13 gubernarjev in 48 bivših gubernarjev, da se zborovanja udeleže.

SREBRO POHLJEJO V INOZEMSTVO.

Washington, D. C. 3. maja. — Stopili bodo 30,000,000 srebrnih dolarjev in jih praili v plačila po novem zakonu za srebro. Edaj se vrše pogajanja z brisko vlado in drugimi zavezniškimi vladam za iznos tega srebra, ki bo služil za kovanje denarja. S tiskanjem en dolarjskih sveznih rezervnih banknih bankovcev, ki nadomestijo srebro, prično kmalu.

ZDRUŽENE DRŽAVE SORADE SE 200 LESENIH LADJE.

Washington, D. C. — Mr. Hurley, predsednik ladijskega odbora naznanja, da zgrade poleg naročenih ladij še 200 lesenih ladij, ki bodo odrinile po 4,500 do 4,700 ton vode. S tem naročilom naraste število lesenih ladij na 560.

Ladje zgrade v ladjedelnicah, ki že postojajo, naročila pa dobe iste ladjedelnice, ki so zmogne izvrstiti delo.

Odbor je nadalje sklenil, da zgradi pet in dvaeset vlačilnih ladij za visoko morje.

KNJIŠEVOST.

Za letošnji delavski praznik prvega maja, je izdala Jugoslovanska delavska tiskovna družba, ki izdaja tudi "Proletarca", slavnostno izdajo na 48. straneh, a platnicami 52 strani, v obliki revije z zelo bogato vsebino. Revija je uredil urednik "Proletarca" Etbin Kristan, ki jo je obogatil s svojimi pesmami in članki ter drugim gradivom. Tudi jo krasi več lepih slik.

Revija so tiskali v več tisoč izstih, ki je vsa narnočena od raznih klubov, posameznikov in društev. Ako so jo tiskali kaj več, potem morda lahko dobite iztis te zanimive revije, če pišete na naslov: "Proletarce", 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

Posamezna kopija stane 10c.

RAD BI IZVEDEL

kje se nahaja JOHN MIHELICH po domače Grišar. Prosim, da se mi sam javi ali pa če kdo drugi za njega, naj mi naznani njegov naslov. Ig. Kušljan, 229—1st Ave., Milwaukee, Wis.

Slovenska Narodna Podpora Jednota

Upravni odbor: Predsednik: John Vagrich, box 290, La Salle, Ill. I. Podpredsednik: J. Bratkovič, M. F. D. 4, box 99, Girard, Kans. II. Podpredsednik: John Kubelj, 9409 Ewing Ave., So. Chicago, Ill. Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Skladatelj: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Clear, Ill. Skladatelj: John Molch, 4005 W. 31st St., Chicago, Ill.

NABORNI ODSEK: John Ambrosio, 551 box, Ocasburg, Pa. Paul Bergen, 741 — 1st St., La Salle, Ill. F. S. Tischer, 674 Abney Ave., Rockspring, Wyo.

POŠTNI ODSEK: Anton Hrat, Box 140, Canonsburg, Pa. John Radich, box 428, Smithton, Pa. Rudolf Pisterich, 496 box, Bridgeville, Pa. Jakob Miklavic, L. Box 3, Wilkes, Pa. M. Feterich, 14815 Hale Ave., Collinwood, O.

UREDNIK "PROSVETA": F. J. Kura, M. D., 6908 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VEROVNI KRAVNIK: VSE DRUGARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov: JOHN VERDERBAR, 2657—39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRETOČNI SLEDI GENERALNEGA POŠLOVANJA se pošiljajo na naslov: JOHN AMBROSIO, Box 551, Ocasburg, Pa.

ZADEVE PREPRIČLJIVE VERJEM, ki sta jih našli prvi in drugi to-čniki, se pošiljajo na naslov: ANTON HRAT, Box 140, Canonsburg, Pa.

VSE DOSELE, razpore, članki, naznanila itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov: UREDNIŠTVO "PROSVETA", 2657—39 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, oglaš, se pošiljajo na naslov: UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 2657—39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V kaspiščani s tajništvo S. N. P. J., uredništvo in upravljanje "Prosvete" ne rabite imen urednikov, marveč napišite naslov, ki je ta naslov, ako želite, da bo vaša stvar hitro rešena.

Saje glavna upravnega odbora se vrtilo ymke prva sode in drugi četrti v masen. Zložek ob oči ust popojala.

DEL SE DOBI

v izvrstni tovarni v Michiganu. Potrebujemo

